Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8310/2025
16.10.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мастиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 445/23 од 08.11.2023. године, у седници одржаној 16.10.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 445/23 од 08.11.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Сремској Митровици Гж 445/23 од 08.11.2023. године у преиначујућем делу тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П 378/2022 од 07.11.2022. године у ставу првом изреке и обавезујућем делу става трећег изреке и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 31.100,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П 378/2022 од 07.11.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име разлике између припадајуће и исплаћене личне инвалиднине за период од 01.01.2018. године до 31.12.2018. године исплати износ од 461,82 динара са законском затезном каматом од 14.03.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 461,82 динара за период од 28.03.2019. године до 13.03.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.730,00 динара са законском

затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је преко досуђеног износа одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Гж 445/23 од 08.11.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу ставова другог и трећег изреке, а делимично је усвојена жалба тужене па је преиначена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавеже тужена да му на име разлике између припадајуће и исплаћене личне инвалиднине за период од 01.01.2018. године до 31.12.2018. године исплати износ од 461,82 динара са законском затезном каматом од 14.03.2022. године до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 27.000,00 динара. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона, одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Одељења за привредне и друштвене делатности Општине Чачак од 01.10.2022. године, које је делимично измењено решењем Министарства за социјална питања Републике Србије од 11.11.2002. године, тужиоцу је признато својство ратног војног инвалида по основу рањавања у грудни кош 1991. године, те посттрауматског стресног поремећаја. Тужилац је трајно разврстан у осму групу са 40% инвалидитета са правом на личну инвалиднину. Посебна лекарска комисија за оцену мишљења лекара специјалисте о промени код војног инвалида утврдила је да су се стекли услови за повећање процента већ утврђеног инвалидитета те је тужилац разврстан у седму групу са 50% инвалидитета, стално. Решењем Одељења за друштвене делатности Општинске управе Општине Инђија од 28.04.2011. године тужиоцу је и даље признато својство ратног војног инвалида и разврстан је у седму групу са 50% инвалидитета, стално почев од 01.12.2010. године па надаље, све док за коришћење права постоје законски услови. Истим решењем је утврђено да тужилац има право на личну инвалиднину месечно у висини од 13% од основа почев од 01.12.2010. године. Законом о измени и допуни Закона о основним правима бораца и војних инвалида и породица палих бораца основ

за одређивање месечних износа примања износа просечна месечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији из претходне године, увећан за 80% који се примењује од 01.01.2019. године. Висину просечне нето зараде Републички завод за статистику је објавио 25 дана по истеку месеца за претходни месец док је од месеца јануара 2018. године Републички завод за статистику прешао на нови извор прикупљања података и методологије обрачуна просечних зарада тако да податке објављују 55 дана по истеку извештајног месеца услед наведеног није могуће вршити редован месечни обрачун и исплату корисницима права из области борачко-инвалидске заштите као у протеклом периоду него би обрачун и исплата била вршена сваки други месец односно шест пута годишње. Како би се вршила редовна месечна исплата корисницима права из области борачко-инвалидске заштите и заштите њиховог материјалног положаја надлежни министар је донео Одлуку 08.03.2018. године да се обрачун врши на основу званичних статистичких података о износу просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса за месец новембар 2017. године те да ће се усклађивање исплаћених износа из области борачко-инвалидске заштите за 2018. годину вршити једном годишње. Основица за обрачун за 2018. годину након наведене одлуке је 47.575,00 динара а што представља просечну нето зараду у Републици Србији за новембар 2017. године. У складу са званично објављеним номиналним износом просечне нето зараде за 2017. годину према просечној месечној заради у Републици Србији за обрачунски период увећане за 80% за 2018. годину према просечној нето заради у Републици Србији и према просечној годишњој заради из претходне године објављеној од стране Републичког завода за статистику. Тужиоцу је мање исплаћен износ од укупно 593,22 динара од чега на име главнице износ од 461,82 динара а на име обрачунате законске затезне камате од дана исплате разлике (усклађивање) од 28.03.2019. године до дана вештачења 13.03.2022. године у износу од 131,40 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев оценивши да тужиоцу припадају неисплаћене личне инвалиднине за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године са законском затезном каматом од доспелости до исплате. По становишту првостепеног суда тужиочево потраживање није застарело јер је тужилац први пут сазнао за исплату у мањем обиму 25.04.2020. године када је најраније могао да има сазнање да је лична инвалиднина за 2018. годину исплаћена у умањеном износу. Како од тог дана до дана подношења тужбе 28.03.2022. године није протекао рок од три године прописан чланом 376. став 1. ЗОО тужиочево потраживање у овој парници није застарело.

Међутим, према становишту другостепеног суда лична инвалиднина која је призната тужиоцу има карактер повремених потраживања, јер се према члану 28. и 51. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца одређује у месечним износима, а према члану 71. истог закона исплаћује се по истеку месеца за који се исплата врши. Како на основу одредбе члана 372. став 1. у вези са чланом 379. став 2. ЗОО потраживања повремених давања која доспевају годишње и у краћем одређеном временском периоду (повремено потраживање) застаревају за три године од доспелости сваког појединачног давања,а како је тужба у овој правној ствари поднета 25.03.2022. године то је потраживање разлике на име мање исплаћене инвалиднине за 2018. годину застарело јер је последња инвалиднина (за децембар 2018. године) тужицу исплаћена 20.02.2019. године, због чега је побијеном одлуком одлучено као у изреци.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјалног право када је оценио да је предметно потраживање тужиоца за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године застарело.

Одредбом члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Сл. лист СРЈ“, бр. 24/98, 29/98, 25/00 и „Сл. гласник РС, бр. 137/04, 101/05, 111/09 и 50/18), прописано је да се лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак и накнада за време незапослености исплаћују по истеку месеца за који се врши исплата, а висина новчаних давања у виду личне инвалиднине и накнаде за време незапослености утврђује се на начин прописан одредбом члана 28. став 2. и 51. истог закона.

Одредбом члана 21. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени лист СРЈ“ бр 24/98, „Службени гласник РС“ бр 101/2005 ... 111/2009), прописано је да су основна права војног инвалида, између осталог лична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак, а да се проценат војног инвалидитета (члан 24. став 2), одређује трајно или привремено, сразмерно оштећењу организма које је настало као последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под околности утврђене овим законом. На основу одредбе члана 28. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, накнада на име личне инвалиднине се одређује у месечним износима. Лична и породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак, исплаћује се по истеку месеца за који се врши исплата (члан 71). Законом о изменама и допунама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени гласник РС“ бр 50/18) који је ступио на снагу 07. јула 2018. године, измењен је члан 71. закона који сада гласи: лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак и накнада за време незапослености, усклађује се једном годишње према кретању просечне годишње зараде, без пореза и доприноса у Републици Србији, у претходној години, на основу објављених података републичког органа надлежног за послове статистике и исплаћује се уназад.

Одредбом члана 172. став 1. ЗОО, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези у вези са вршењем својих функција.

Према члану 361. став 1. ЗОО застарелост почиње да тече правог дана после дана кад је поврилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано.

У конкретном случају, тужиоцу је коначним решењем надлежног органа тужене признато право на личну инвалиднину коју тужена у утуженом периоду од 01.01.2018. до 31.12.2018. године није исплаћивала у признатом износу већ у умањеном износу,па је је тужиоцу мање исплаћена лична инвалиднина у износу од 461,82 динара. Како је утврђено да је тужени 25.04.2020. године извршио исплату дела разлике од 14.795,40 динара и да је тада тужилац први пут сазнао за исплату у мањем износу, тада су се стекли услови, односно од тада је тужилац стекао право да по основу накнаде штете потражује исплату предметног новчаног потраживања, од када почиње и рачунање

рока застарелости према одредби члана 361. став 1. и 376. став 1. ЗОО, па како је тужба у овој правној ствари поднета 28.03.2022. године, то није протекао рок од три године, због чега није основан истакнут приговор застарелости.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, супротно становишту другостепеног суда, тужена је у обавези да тужиоцу исплати тражено новчано потраживање за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године, чија је висина утврђена на основу налаза вештака финансијске струке, са законском затезном каматом од 14.03.2022. године до исплате.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев у наведеном делу, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку у побијаном делу и потврдио првостепену пресуду у односу на потраживање за период од 01.01.2018. до 31.12.2018 године у висини утврђеној на основу налаза вештака финансијске струке, одлучујући као у ставу првом изреке.

Правилна је одлука о трошковима првостепеног поступка донета на основу члана 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова и то: за састав ревизије од 18.000,00 динара са увећањем од 20% на име ПДВ-а (у износу од по 21.600,00 динара), према опредељеном захтеву тужиоца. Тужилац кога је у овој парници заступао адвокат - обвезник пореза на додату вредност има право на накнаду трошкова - награду за заступање увећане за вредност пореза на додату вредност за адвокатстку услугу, у складу са чланом 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и чланова 3. и 8. Закона о порезу на додату вредност. Трошак судске таксе признат је на име таксе за ревизију од 3.800,00 динара и ревизијску одлуку 5.700,00 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15), што укупно чини износ од 31.100,00 динара.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић